

Vendim nr. 62, datë 01.06.2026

(V- 62/26)

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga: Fiona Papajorgji, Kryetare, Sonila Bejtja, Sandër Beci, Ilir Toska, Genti Ibrahimimi, Marjana Semini, Asim Vokshi, Marsida Xhaferllari, anëtarë, me sekretare Anjeza Puka, në datën 05.05.2026, mori në shqyrtim në seancë plenare publike çështjen nr. 11 (J) 2025 të Regjistrisë Themeltar, që u përket:

KËRKUES: **NJË GRUP PREJ 38 DEPUTETËSH TË KUVENDIT TË SHQIPËRISË (jo më pak se një e katërta),** përfaqësuar me autorizim nga deputeti Gazment Bardhi dhe avokati Marash Logu.

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË, përfaqësuar me autorizim nga Gazmend Bici.

OBJEKTI: **Zgjidhja e mosmarrëveshjes së kompetencës ndërmjet jo më pak se një të katërtës së deputetëve dhe Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, duke përcaktuar detyrimin e Kuvendit për ngritjen e komisionit hetimor të Kuvendit:**

- (i) “Për verifikimin e ligjshmërisë së veprimeve të zyrtarëve shqiptar në raport me ish-agjentin special të FBI-së *Charles McGonigal*”;**
- (ii) “Për kontrollin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe për të verifikuar përdorimin e burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025”.**

Deklarimi i vendimit nr. 77/2025 të Kuvendit të Republikës së Shqipërisë “Për mosmiratimin e projektvendimit “Për ngritjen e komisionit hetimor për verifikimin e ligjshmërisë së veprimeve të zyrtarëve shqiptarë në raport me ish-agjentin special të FBI-

së *Charles McGonigal*”, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

Deklarimi i vendimit nr. 78/2025 të Kuvendit të Republikës së Shqipërisë “Për mosmiratimin e projektvendimit “Për ngritjen e komisionit hetimor për kontrollin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe për të verifikuar përdorimin e burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025”, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 7, 77, 78 dhe 131, pika 1, shkronja “ç”, të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë (*Kushtetuta*); nenet 54, 55 dhe 56 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese”, të ndryshuar (*Ligji Organik i Gjykatës*); ligji nr. 8891, datë 02.05.2002 “Për organizimin dhe funksionimin e komisioneve hetimore të Kuvendit”, i ndryshuar; neni 25 i Rregullores së Kuvendit të Republikës së Shqipërisë (*Rregullorja e Kuvendit*).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Marsida Xhaferllari, shqyrtoi pretendimet e kërkuarit, një grup prej 38 deputetësh të Kuvendit të Republikës së Shqipërisë (*kërkuari*), i cili ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet e subjektit të interesuar, Kuvendit të Republikës së Shqipërisë (*Kuvendi*), i cili ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

V Ë R E N:

I

Rrethanat e çështjes

1. Në datën 13.10.2025 kërkuesi ka depozituar në Kuvend dy kërkesa për ngritjen e dy komisioneve hetimore parlamentare.

2. Komisioni hetimor i parë propozohet të kishte për qëllim verifikimin e ligjshmërisë së veprimeve të zyrtarëve shqiptarë në raport me ish-agjentin special të Byrosë Federale të Inteligjencës (*FBI*) të Shteteve të Bashkuara të Amerikës (*SHBA*), të quajtur *Charles McGonigal*. Ky i fundit është dënuar nga drejtësia amerikane, por sipas të dhënave të kërkuetit marrëdhënia e paligjshme e tij me zyrtarët shqiptarë është duke u hetuar edhe nga drejtësia shqiptare. Objekti i këtij komisioni u propozua të ishte: (i) verifikimi i ligjshmërisë së të gjitha veprimeve të zyrtarëve shqiptarë me ish-agjentin; (ii) vlerësimi i nevojës për marrjen e masave, përfshirë ndërhyrjet ligjore, për garantimin e parimeve të ligjshmërisë, integritetit, korrektësisë dhe ndershmërisë në raportet e zyrtarëve shqiptarë me zyrtarët e huaj, pavarësisht nëse ata veprojnë ose jo në cilësitë e tyre zyrtare. Në kërkesën për ngritjen e komisionit parashtrohet e drejta e atij komisioni për të hetuar dhe bërë transparencë për çështjen në përputhje me parimet kushtetuese, veçanërisht me parimin e ndarjes së pushteteve, duke mos iu mbivendosur punës së organeve të drejtësisë, me të drejtën për proces të rregullt ligjor, me parimin e prezumimit të pafajësisë, me parimin e paanshmërisë dhe respektimin e jetës private të individit.

3. Komisioni hetimor i dytë propozohet të kishte për qëllim kontrollin e ligjshmërisë së veprimtarisë të organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe verifikimin e përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025, sipas gjetjeve të raportit të OSBE-ODIHR-it. Objekti i këtij komisioni do të ishte: (i) verifikimi i ligjshmërisë së veprimtarisë të organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe i përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025; (ii) vlerësimi i nevojës për marrjen e masave, përfshirë ndërhyrjet ligjore për garantimin e parimeve të ligjshmërisë, integritetit, barazisë, lirisë dhe ndershmërisë në proceset zgjedhore të ardhshme. Edhe në këtë rast në kërkesë evidentohet se komisioni do të kishte të drejtë të hetonte dhe të bënte transparencë për çështjen, në përputhje me parimet kushtetuese, veçanërisht parimin e ndarjes dhe balancimit të pushteteve, duke mos iu mbivendosur punës së organeve ligjzbatuese.

4. Kryetari i Kuvendit në datën 15.10.2025 ka thirrur mbledhjen e Konferencës së Kryetarëve në datën 17.10.2025, duke përfshirë në rendin e ditës edhe shqyrtimin e dy kërkesave të paraqitura nga kërkuesi. Mbledhja është zhvilluar sipas planifikimit, ku deputetët kanë debatuar për formulimin dhe gjuhën e përdorur në kërkesat e paraqitura, pa shfaqur mendim për thelbin e

tyre. Kështu, sipas përfaqësuesit të shumicës, objekti i kërkesës për komisionin e parë duhej rishikuar dhe parimi i prezumimit të pafajësisë duhej të integrohej në parashtrim; duhej të rregullohej çështja që lidhej me të provuarin qartazi të përfshirjes së Kryeministrit në veprimtari të dyshimta në kontekstin e dyshimit të arsyeshëm; duhej të hiqeshin nga përmbajtja faktet që lidheshin me ndërhyrjen në hetimet penale në SHBA (ndaj lobistit të Partisë Demokratike) dhe fakti i fillimit të një procedimi penal nga Prokuroria e Tiranës; duhej të qartësoheshin pretendimet mbi takimet dhe ndikimet e kryetarit të Bashkisë së Tiranës; duhej të bëheshin rregullime gjuhësore; duhej të saktësoheshin dhe konkretizoheshin faktet lidhur me shitjen dhe vlerën e votës në diasporë; duhej të riformuloheshin faktet sipas ligjit. Ndërsa përfaqësuesi i pakicës (kërkuesi) ka pranuar të korrigjojë pasaktësitë teknike në shkrimin e kërkesave. Në përfundim të mbledhjes, Konferenca e Kryetarëve ka rënë dakord që të dyja kërkesat për ngritjen e dy komisioneve hetimore të shqyrtoheshin në seancën plenare të Kuvendit të datës 30.10.2025.

5. Tri ditë më vonë, më 20.10.2025, grupi i deputetëve të pakicës ka riparaqitur kërkesat për ngritjen e dy komisioneve, duke parashtruar se kishte reflektuar diskutimet në Konferencën e Kryetarëve dhe kishte përmirësuar formulimin e tyre. Në lidhje me kërkesën për Komisionin Hetimor McGonigal, kërkuesi kishte zëvendësuar formulimet kategorike me shprehje që evidentonin ekzistencën e indicieve ose të dyshimeve të arsyeshme, kishte zëvendësuar disa referenca faktike të konsideruara të panevojshme dhe kishte shtuar shprehimisht se hetimi parlamentar do të zhvillohej në respekt të parimeve kushtetuese të procesit të rregullt ligjor dhe të prezumimit të pafajësisë (*shih faqet 3-7 të kërkesës së datës 20.10.2025*). E njëjta qasje u ndoq edhe në kërkesën për ngritjen e Komisionit Hetimor për Zgjedhjet e 11 majit 2025. Edhe në këtë rast formulimet që paraqisnin si të provuara shkeljet e pretenduara u zëvendësuan me shprehje që u referoheshin indicieve, fakteve ose grupeve të fakteve që justifikonin zhvillimin e një hetimi parlamentar, ndërsa u hoqën disa pohime me karakter kategorik, përfshirë referencën për shitblerjen e votave të diasporës në Itali dhe Greqi (*shih faqet 1-6 të kërkesës së datës 20.10.2025*).

6. Në vijim, me urdhrin e datës 28.10.2025, Kryetari i Kuvendit ka thirrur seancën plenare të datës 30.10.2025 për shqyrtimin e kërkesave për ngritjen e dy komisioneve hetimore. Nga përmbajtja e debateve parlamentare rezulton se për komisionin e parë (çështja McGonigal), diskutimet u përqendruan në pretendimin se objekti i propozuar tejkalonte kufijtë kushtetues të hetimit parlamentar. Konkretisht, u argumentua se, nga njëra anë, ai lidhej me fakte që kishin qenë objekt i një procesi penal të zhvilluar në një juridiksion të huaj (SHBA), për të cilat Kuvendi nuk

kishte juridiksion, dhe, nga ana tjetër, mungonin akte ose procedura të zhvilluara nga organet publike shqiptare që përmbanin indicie ose të dhëna konkrete për të justifikuar ushtrimin e funksionit hetimor parlamentar.

7. Për sa i takon komisionit të dytë (zgjedhjet e 11 majit 2025), debatet u përqendruan, gjithashtu, në mospërputhjen e objektit të propozuar me standardet kushtetuese. Në këtë drejtim u argumentua se: (i) objekti ishte formuluar në mënyrë të përgjithshme, pa identifikuar akte administrative individuale, vendime ose procedura konkrete që të tregonin ekzistencën e indicieve dhe të dhënave mbi të cilat do të mbështetej hetimi parlamentar; (ii) ai mbivendosej me objektin e veprimtarisë së Komisionit të Posaçëm Parlamentar për Realizimin e Reformës Zgjedhore (*Komisioni i Posaçëm për Reformën Zgjedhore*), të ngritur më 27.10.2025; (iii) problematikat e evidentuara në procesin zgjedhor mund të trajtoheshin përmes mekanizmave të posaçëm ligjorë dhe gjyqësorë, si dhe në kuadër të zbatimit të rekomandimeve të raportit të OSBE/ODIHR-it, ndaj komisioni hetimor nuk mund të shërbente si forum paralel për vlerësimin e tyre.

8. Në përfundim të debateve, Kuvendi, me vendimet nr. 77/2025 “Për mosmiratimin e projektvendimit “Për ngritjen e komisionit hetimor për verifikimin e ligjshmërisë së veprimeve të zyrtarëve shqiptarë në raport me ish-agjentin special të FBI-së *Charles McGonigal*”” (vendimi nr. 77/2025) dhe nr. 78/2025 “Për mosmiratimin e projektvendimit “Për ngritjen e komisionit hetimor për kontrollin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe për të verifikuar përdorimin e burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025”” (vendimi nr. 78/2025), vendosi të mos miratojë ngritjen e dy komisioneve hetimore të propozuara.

9. Në datën 12.11.2025 kërkuesi i është drejtuar me kërkesë Gjykatës Kushtetuese (*Gjykata*), duke kërkuar zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencës midis tij dhe Kuvendit, si dhe deklarimin si të papajtueshme me Kushtetutën të dy vendimeve të Kuvendit për mosmiratimin e ngritjes së dy komisioneve hetimore. Gjithashtu, ai ka kërkuar edhe përshpejtimin e shqyrtimit të çështjes nga Gjykata, me argumentin e interesit publik.

10. Kolegji i Gjykatës në datën 21.01.2026 ka vendosur kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare publike. Ndërsa Mbledhja e Gjyqtarëve në datën 26.01.2026 ka vendosur pranimin e kërimit për përshpejtimin e shqyrtimit të çështjes, duke e nxjerrë çështjen për shqyrtim nga kalendari i zakonshëm.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

11. **Kërkuesi**, në mënyrë të përmbledhur, ka pretenduar se pakicës parlamentare i është mohuar e drejta kushtetuese për ngritjen e dy komisioneve hetimore, e garantuar nga neni 77, pika 2, i Kushtetutës, pasi:

11.1. Kuvendi ishte i detyruar të miratonte ngritjen e komisioneve hetimore, sepse kërkesat ishin paraqitur nga një e katërta e deputetëve, ndaj kompetenca kushtetuese e pakicës parlamentare nuk mund të kufizohej nga vullneti politik i shumicës. Kërkesat plotësonin kriteret e nenit 77 të Kushtetutës dhe standardet e zhvilluara në jurisprudencën kushtetuese lidhur me veçantinë e çështjes, përcaktimin e objektit dhe respektimin e parimeve kushtetuese. Në secilën kërkesë ishte përcaktuar qartë objekti i hetimit, lidhja e tij me funksionet kushtetuese të Kuvendit, çështja konkrete që do t'i nënshtrohej hetimit, si dhe ishte garantuar respektimi i parimeve kushtetuese. Kuvendi nuk mund të refuzojë ngritjen e komisionit vetëm me votën e shumicës, pa ofruar një formulim alternativ të objektit dhe për arsye të pabazuara. Duke refuzuar ngritjen e komisioneve hetimore, Kuvendi ka cenuar edhe forcën detyruese të vendimeve të Gjykatës, e cila ka pohuar se e drejta kushtetuese e një të katërtës së deputetëve për të kërkuar ngritjen e komisioneve hetimore nuk mund të kushtëzohet nga vullneti i shumicës parlamentare.

11.2. Kërkesat mbështeteshin në indicie të mjaftueshme, konkretisht në akte të autoriteteve të drejtësisë amerikane, në vendime të gjykatave shqiptare dhe në raportin e vëzhguesve ndërkombëtarë. Argumenti sipas të cilit Kuvendi nuk kishte juridiksion për të hetuar fakte të trajtuara në një proces penal të zhvilluar në SHBA është i pabazuar, pasi në atë proces nuk është gjykuar asnjë zyrtar shqiptar dhe kërkesa nuk synonte hetimin e shtetasve të huaj, por verifikimin e përgjegjësisë të mundshme të autoriteteve publike shqiptare. Argumenti se objekti i Komisionit Hetimor për Zgjedhjet e 11 majit 2025 mbivendosej me atë të Komisionit të Posaçëm për Reformën Zgjedhore është i pabazuar, sepse praktika parlamentare e vitit 2021 njeh raste të ngritjes së komisioneve me objekte të ngjashme.

12. **Subjekti i interesuar, Kuvendi**, në mënyrë të përmbledhur, ka prapësuar se kërkesa është e pabazuar, pasi:

12.1. E drejta kushtetuese e një të katërtës së deputetëve për të kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor nuk është e pakufizuar. Ajo kushtëzohet nga kriteret dhe standardet kushtetuese. Nuk ekziston asnjë konflikt kompetencash ndërmjet pakicës parlamentare dhe Kuvendit, por një ushtrim paralel i kompetencave kushtetuese përkatëse. Mosmiratimi i projektvendimeve nuk ka penguar ushtrimin e kompetencës së pakicës parlamentare, pasi kërkuuesi ka ushtruar plotësisht të drejtën e tij për të paraqitur kërkesat dhe për t'i mbrojtur ato në seancë plenare, pa iu mohuar e drejta e shqyrtimit ose e debatit parlamentar. Për rrjedhojë, Kuvendi ka vepruar brenda kompetencës së tij kushtetuese për të verifikuar përputhshmërinë e kërkesave me nenin 77 të Kushtetutës dhe për të parandaluar përdorimin e komisioneve hetimore jashtë funksionit të tyre kushtetues.

12.2. Kërkesat për ngritjen e dy komisioneve hetimore nuk përmbushin kriteret dhe standardet kushtetuese, veçanërisht për sa i përket ekzistencës së indicieve konkrete dhe përcaktimit të qartë të objektit të hetimit. Objekti i propozuar i komisionit hetimor McGonigal lidhet me fakte që janë trajtuar në një proces penal të zhvilluar në një juridiksion të huaj, ndërkohë që në Shqipëri nuk ekziston një procedim penal për të njëjtat rrethana. Për rrjedhojë, ngritja e komisionit do të mbivendoste hetimin parlamentar me kompetencat e pushtetit gjyqësor dhe përdorimin e tij për qëllime politike. Edhe kërkesa për ngritjen e Komisionit Hetimor për Zgjedhjet e 11 majit 2025 nuk ka objekt të qartë. Raportet e vëzhguesve ndërkombëtarë nuk identifikojnë akte administrative individuale ose procedura konkrete që mund të përbëjnë objekt të hetimit parlamentar, por përmbajnë vlerësime dhe rekomandime me karakter të përgjithshëm. Shumica parlamentare nuk ka detyrimin të riformulojë objektin e kërkesave, pasi një ndërhyrje e tillë do të zhvendoste përgjegjësinë kushtetuese për përcaktimin e objektit nga pakica parlamentare te shumica dhe do të cenonte vetë natyrën e së drejtës së garantuar nga neni 77 i Kushtetutës.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimimin e kërkuarit

13. Neni 131, pika 1, shkronja “ç”, i Kushtetutës, i detajuar në nenet 54-56 të Ligjit Organik të Gjykatës, parashikon se Gjykata vendos për mosmarrëveshjet e kompetencës ndërmjet pushteteve, të cilat duhet të kenë natyrë kushtetuese dhe të lidhen drejtpërdrejt me ushtrimin e veprimtarisë së organeve brenda secilit pushtet.

14. Në jurisprudencën e saj të konsoliduar, Gjykata ka pohuar se kjo dispozitë përfshin rastet e konflikteve me natyrë kushtetuese që lindin ndërmjet organeve ose subjekteve të parashikuara nga Kushtetuta, kur kontestohet ushtrimi i një kompetence të parashikuar prej saj (shih vendimin nr. 20, datë 04.05.2007 të Gjykatës Kushtetuese). Në këtë kuptim, Gjykata ka pranuar se pengimi i ushtrimit të kompetencës që neni 77, pika 2, i Kushtetutës i njeh një të katërtës së deputetëve për të kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor parlamentar përbën konflikt kushtetues kompetencash. Për rrjedhojë, mosmiratimi nga Kuvendi i një kërkesë të tillë mund të krijojë një mosmarrëveshje kushtetuese ndërmjet pakicës parlamentare (jo më pak se një e katërta e deputetëve) dhe Kuvendit për ushtrimin e së njëjtës kompetencë kushtetuese (shih vendimet nr. 57, datë 23.07.2015; nr. 30, datë 16.05.2014; nr. 18, datë 14.05.2003 të Gjykatës Kushtetuese).

15. Në rastin në shqyrtim, ankimi kushtetues është paraqitur nga i njëjti grup prej 38 deputetësh që kanë nënshkruar edhe dy kërkesat për ngritjen e dy komisioneve hetimore parlamentare. Kërkuari pretendon se Kuvendi me vendimet nr. 77/2025 dhe nr. 78/2025, duke rrëzuar këto kërkesa, i ka mohuar të drejtën kushtetuese që neni 77, pika 2, i Kushtetutës i njeh një të katërtës së deputetëve për të kërkuar ngritjen e komisioneve hetimore, duke shkaktuar kështu lindjen e një mosmarrëveshjeje kushtetuese të kompetencës.

16. Gjykata çmon se grupi prej 38 deputetësh përmbush kërkesën e nenit 77, pika 2, të Kushtetutës lidhur me numrin e deputetëve (jo më pak se një e katërta) që legjitimohet për të vënë në lëvizje juridiksionin kushtetues. Përderisa pretendon se është cenuar drejtpërdrejt në ushtrimin e një kompetence kushtetuese nga vendimet e Kuvendit, legjitimohet *ratione personae*, në cilësinë e subjektit në konflikt. Po kështu, kërkesa është paraqitur brenda afatit 6-mujor të parashikuar nga neni 55 i Ligjit Organik të Gjykatës, pasi vendimet e kundërshtuara janë marrë më 30.10.2025, ndërsa kërkesa është depozituar më 12.11.2025, ndaj kërkuari legjitimohet edhe *ratione temporis*.

17. Për sa i përket legjitimitetit *ratione materiae*, Gjykata vëren se ndërmjet pakicës parlamentare (jo më pak se një e katërta e deputetëve) dhe Kuvendit ka lindur një mosmarrëveshje kushtetuese për ushtrimin e së drejtës që neni 77, pika 2, i Kushtetutës i njeh pakicës parlamentare

për të kërkuar ngritjen e komisioneve hetimore. Për rrjedhojë, duke qenë se pretendimet lidhen drejtpërdrejt me ushtrimin e një të drejte të parashikuar nga Kushtetuta, Gjykata çmon se kërkuesi legjitimohet edhe *ratione materiae*.

B. Për themelin e kërkesës

18. Kërkuesi, në themel të ankimit kushtetues, ka pretenduar se Kuvendi, duke mos miratuar kërkesat për ngritjen e dy komisioneve hetimore parlamentare, i ka mohuar të drejtën që i garantohet pakicës parlamentare nga nenet 7 dhe 77 të Kushtetutës për të kërkuar ngritjen e komisioneve hetimore. Sipas tij, të dyja kërkesat përmbushin kriteret e përcaktuara në Kushtetutë dhe standardet e zhvilluara në jurisprudencën kushtetuese, ndaj refuzimi i tyre ka cenuar këtë të drejtë kushtetuese (*shih paragrafin 11.1. të vendimit*).

19. Subjekti i interesuar, Kuvendi, ka prapësuar se kërkesat për ngritjen e dy komisioneve hetimore nuk përmbushin kriteret kushtetuese, veçanërisht për sa i përket përcaktimit të qartë të objektit të hetimit dhe ekzistencës së indicieve konkrete që justifikojnë ushtrimin e hetimit parlamentar. Për rrjedhojë, sipas tij, mosmiratimi i tyre nuk përbën pengim të ushtrimit të së drejtës kushtetuese të pakicës parlamentare (*shih paragrafin 12.2. të vendimit*).

20. Gjykata vëren se fjalja e parë e pikës 2 të nenit 77 të Kushtetutës parashikon se: “Kuvendi ka të drejtë dhe, me kërkesë të një së katërtës të të gjithë anëtarëve të tij, është i detyruar të caktojë komision hetimi për të shqyrtuar një çështje të veçantë.”.

21. Në jurisprudencën kushtetuese është pohuar se në kuptim të kësaj norme, Kuvendi vihet në dy pozicione të ndryshme: nga njëra anë, krijimi i komisionit hetimor paraqitet si një e drejtë e tij, që realizohet sipas procedurave të parashikuara në Kushtetutë dhe në Rregullore; nga ana tjetër, Kuvendi vendoset në një pozicion disi të veçantë, pa pasur të drejtën për të vlerësuar vendimmarrjen për ngritjen e komisionit hetimor. Në rastin e fundit norma kushtetuese njëkohësisht institucionalizon një lloj tjetër autoriteti kushtetues, që njihet si pushtet i pakicës parlamentare. Kushtetuta, duke njohur të drejtën e një të katërtës së deputetëve për të kërkuar ngritjen e komisioneve hetimore, si e drejtë për të vepruar në mënyrë të pavarur nga shumica parlamentare, nëpërmjet shprehjes “është i detyruar” ka evituar kalimin e çështjes në procedurat e zakonshme të votimit, duke vendosur një balancë ndërmjet së drejtës së shumicës për të vendosur dhe asaj të pakicës së cilësuar për të kërkuar një komision të tillë (*shih vendimet nr. 57, datë 23.07.2015; nr. 30, datë 16.05.2014; nr. 20, datë 04.05.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Gjykata ka pohuar se e drejta e pakicës parlamentare për të kërkuar ngritjen e komisioneve hetimore nuk mund të kufizohet nga vullneti i shumicës parlamentare, përveç rasteve kur, për shkak të objektit ose qëllimit të hetimit, cenohen parimet kushtetuese, veçanërisht ato që lidhen me ndarjen dhe balancimin e pushteteve, të drejtën për proces të rregullt ligjor, prezumimin e pafajësisë, paanshmërinë dhe respektimin e jetës private të individit (*shih vendimet nr. 22, datë 05.05.2010; nr. 20, datë 04.05.2007; nr. 18, datë 14.05.2003 të Gjykatës Kushtetuese*). Në këtë kuptim, Gjykata ka theksuar se hetimi parlamentar duhet, së pari, të ketë për qëllim sigurimin e informacionit të nevojshëm për ushtrimin e funksioneve kushtetuese të Kuvendit dhe, së dyti, të përqëndrohet në një çështje të veçantë (*shih vendimin nr. 20, datë 04.05.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Në lidhje me qëllimin e ngritjes së komisioneve hetimore, Gjykata ka pohuar se ai ka të bëjë me njohjen dhe verifikimin e një fenomeni, një ngjarjeje ose një veprimtarie, me synimin për të nxjerrë përfundime mbi nevojën e miratimit, plotësimit ose korrigjimit të ligjeve të veçanta, si dhe për të nxjerrë përgjegjësinë për mënyrën e qeverisjes (*shih vendimet nr. 57, datë 23.07.2015; nr. 30, datë 16.05.2014; nr. 22, datë 05.05.2010 të Gjykatës Kushtetuese*). Natyra e hetimit parlamentar nuk mund të barazohet me hetimin që realizojnë organet e tjera të pavarura ose të specializuara. Në këtë kuptim, ky instrument i rëndësishëm nuk mund të përdoret në mënyrë abuzive dhe tej hapësirës kontrolluese që Kushtetuta i njeh Kuvendit (*shih vendimet nr. 30, datë 16.05.2014; nr. 22, datë 05.05.2010 të Gjykatës Kushtetuese*).

24. Ndërsa në lidhje me “*çështjen e veçantë*”, Gjykata ka pohuar se ajo nënkupton të gjitha ato çështje që përfshihen brenda funksionit të kontrollit parlamentar dhe që përmbajnë në vetvete një interes publik, në kuptimin e rëndësisë së veçantë shtetërore/publike. Edhe pse lista e çështjeve me interes publik nuk mund të jetë shteruese, pasi interesi publik kuptohet në varësi të situatave të ndryshme që krijohen, Gjykata ka vlerësuar se çështjet e verifikimit të zbatueshmërisë së legjislacionit, të formulimit të propozimeve ose iniciativave ligjore, që kanë për qëllim frenimin dhe parandalimin e fenomeneve negative për shoqërinë e shtetit, janë të përfshira në konceptin kushtetues “*çështje e veçantë*” (*shih vendimet nr. 42, datë 27.12.2022, nr. 18, datë 14.05.2003 të Gjykatës Kushtetuese*).

25. Përcaktimi i ekzistencës së një çështjeje që kërkon verifikim dhe vlerësim, si parakusht për ngritjen e një komisioni, duhet të kryhet në një mënyrë objektive. Për këtë qëllim, objekti i hetimit duhet të përmbajë fakte të përcaktueshme ose grup faktesh, të cilat të tregojnë se çfarë

synohet të hetohet, pasi në këtë mënyrë ai evidenton edhe çështjen e veçantë. Identifikimi i subjekteve dhe objektit të veprimtarisë hetimore të komisionit është një kërkesë *sine qua non* për të përcaktuar saktësisht çështjet që duhet të adresojë komisioni ose për të vlerësuar nëse duhet të ndërmerret apo jo një hetim për këtë çështje. “Çështja e veçantë”, në kuptim të nenit 77 të Kushtetutës, përbëhet nga një sërë rrethanash, të cilat përcaktojnë objektin e interesit të Kuvendit dhe që duhet të specifikohen në vendimin e Kuvendit për ngritjen e një komisioni hetimor (*shih vendimet nr. 12, datë 20.05.2008; nr. 20, datë 04.05.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

26. Duke iu kthyer çështjes në shqyrtim, Gjykata vëren se gjatë procedurës parlamentare palët kanë mbajtur qëndrime të ndryshme lidhur me objektin dhe qëllimin e dy komisioneve hetimore, ndërsa në përfundim të seancës plenare të datës 30.10.2025 kërkesat për ngritjen e tyre nuk u miratuan. Prandaj, në vijim, Gjykata do të vlerësojë nëse refuzimi i ngritjes së këtyre komisioneve është bërë në përputhje me kriteret dhe standardet kushtetuese që rregullojnë ushtrimin e së drejtës së pakicës parlamentare sipas nenit 77, pika 2, të Kushtetutës, duke shqyrtuar nëse arsyet e paraqitura nga shumica parlamentare përbënin pengesa me natyrë kushtetuese. Për këtë qëllim, Gjykata do të analizojë veçmas secilën kërkesë për ngritjen e komisioneve hetimore dhe arsyet e refuzimit të tyre.

27. Paraprakisht, Gjykata evidenton se vendimet e Kuvendit nr. 77/2025 dhe nr. 78/2025, me të cilat u refuzua ngritja e dy komisioneve hetimore parlamentare, nuk përmbajnë ndonjë arsyetim mbi bazën e të cilit është marrë vendimmarrja. Po kështu, Gjykata konstaton se as Rregullorja e Kuvendit nuk parashikon detyrimin që vendime të tilla të shoqërohen me një relacion ose akt tjetër shpjegues. Megjithatë, mungesa e një detyrimi formal të Kuvendit për arsyetimin e vendimit nuk përjashton nevojën që shkaqet kushtetuese të refuzimit të jenë të identifikueshme dhe t’i nënshtrohen kontrollit kushtetues. Për rrjedhojë, për të identifikuar arsyet që kanë çuar në refuzimin e kërkesave dhe për të vlerësuar bazueshmërinë e pretendimeve të palëve, Gjykata do t’i referohet dokumentacionit parlamentar që pasqyron debatin e zhvilluar gjatë procedurës së shqyrtimit të tyre, konkretisht procesverbalit të mbledhjes së Konferencës së Kryetarëve të datës 17.10.2025 dhe procesverbalit të seancës plenare të datës 30.10.2025. Nga përmbajtja e tyre rezulton se, nën drejtimin e Kryetarit të Kuvendit, në ushtrim të kompetencës së tij kushtetuese, debati është zhvilluar ndërmjet deputetëve që mbështesnin dhe atyre që kundërshtonin ngritjen e komisioneve hetimore, ku secili qëndrim është paraqitur në seancë plenare nga një deputet përfaqësues i grupit përkatës.

B.1 Për kërkesën për ngritjen e Komisionit Hetimor McGonigal

28. Gjykata vëren se në kërkesën e depozituar në Kuvend në datën 13.10.2025, kërkuesi ka parashtruar se në datën 15.09.2022 Zyra e Prokurorit pranë Gjykatës së Distriktit të Kolumbias ka depozituar aktakuzën në çështjen *SHBA kundër McGonigal*, në të cilën ish-agjenti special i FBI-së akuzohej për fshehje të të ardhurave, deklarime të rreme dhe falsifikim dokumentesh. Sipas kërkuetit, në këtë aktakuzë përmenden edhe marrëdhënie dhe veprime që përfshijnë zyrtarë shqiptarë, përfshirë Kryeministrin e vendit dhe dy shtetas të tjerë të lidhur me të. Ai ka pretenduar se këto fakte, të mbështetura edhe në dokumente zyrtare të publikuara nga autoritetet amerikane, në raportime të burimeve serioze mediatike dhe në vendime gjyqësore shqiptare për anulimin e procedurave për lidhjen e marrëveshjeve hidrokarbure, krijojnë dyshime të arsyeshme për ligjshmërinë e veprimeve të disa zyrtarëve shqiptarë në marrëdhëniet e tyre me ish-agjentin.

29. Nisur nga këto rrethana, kërkuesi ka kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor parlamentar, me objekt verifikimin e ligjshmërisë së veprimeve të zyrtarëve shqiptarë në lidhje me ish-agjentin e FBI-së, evidentimin e përgjegjësiave institucionale dhe vlerësimin e nevojës për marrjen e masave, përfshirë ndërhyrjet ligjore, me qëllim parandalimin e përsëritjes së fenomeneve të ngjashme. Sipas tij, komisioni do të ushtronte veprimtarinë e tij në funksion të garantimit të transparencës, duke respektuar parimet kushtetuese (*shih paragrafin 2 të vendimit*).

30. Në mbështetje të kërkesës, kërkuesi ka argumentuar se objekti dhe qëllimi i komisionit janë në përputhje me Kushtetutën, pasi ai nuk synon të ushtrojë kompetenca që u përkasin organeve të drejtësisë ose të përcaktojë përgjegjësi penale individuale, por të ushtrojë kontroll parlamentar mbi veprimtarinë e autoriteteve publike, të evidentojë përgjegjësi me karakter institucional dhe të vlerësojë nevojën për përmirësime të kuadrit ligjor. Sipas tij, kërkesa lidhet drejtpërdrejt me funksionet kushtetuese të Kuvendit, kishte objekt të përcaktuar qartë dhe mbështetej në indicie të mjaftueshme që justifikonin zhvillimin e hetimit parlamentar.

31. Kërkuesi ka pretenduar gjithashtu se Kuvendi e ka rrëzuar kërkesën pa identifikuar ndonjë mangësi kushtetuese të objektit të hetimit dhe pa propozuar një formulim alternativ të tij, në kundërshtim me jurisprudencën kushtetuese. Sipas tij, argumenti se Kuvendi nuk kishte juridiksion për të hetuar fakte të trajtuara në një proces penal të zhvilluar në SHBA ishte i pabazuar, pasi ai proces nuk kishte pasur si objekt përgjegjësinë e zyrtarëve shqiptarë, ndërsa komisioni i

propozuar synonte vetëm verifikimin e përgjegjësive të mundshme të autoriteteve publike shqiptare në kuadër të ushtrimit të funksionit të kontrollit parlamentar.

32. Nga përmbajtja e debateve parlamentare të zhvilluara në seancën plenare të datës 30.10.2025 rezulton se, për kërkesën për ngritjen e komisionit hetimor për çështjen McGonigal, shumica parlamentare vlerësoi se objekti i propozuar nuk përmbushte kriteret kushtetuese për ushtrimin e hetimit parlamentar. Sipas saj, ai lidhej me fakte të trajtuara në një proces penal të zhvilluar në SHBA, për të cilat Kuvendi nuk kishte juridiksion, ndërsa mungonin akte ose procedura të zhvilluara nga autoritetet publike shqiptare që të përmbanin indicie ose të dhëna konkrete të mjaftueshme për të justifikuar ushtrimin e funksionit hetimor parlamentar.

33. Në prapësimet e paraqitura para Gjykatës, Kuvendi ka mbajtur të njëjtin qëndrim, duke shtuar se mosmiratimi i projektvendimit nuk cenonte të drejtën kushtetuese të pakicës parlamentare, pasi kërkuessit i ishte garantuar mundësia të paraqiste kërkesën dhe ta mbronte atë në seancë plenare. Sipas Kuvendit, objekti i propozuar nuk ishte i përcaktuar në përputhje me kërkesat kushtetuese, pasi synonte hetimin e fakteve të trajtuara në një proces penal të zhvilluar në një juridiksion të huaj, ndërkohë që në Shqipëri nuk ekzistonte një procedim penal për të njëjtat rrethana. Për rrjedhojë, ngritja e komisionit do të krijonte rrezikun e mbivendosjes së hetimit parlamentar me kompetencat e pushtetit gjyqësor dhe të përdorimit të tij për qëllime politike. Po kështu, Kuvendi ka theksuar se shumica parlamentare nuk kishte detyrimin të riformulonte objektin e kërkesës, pasi një ndërhyrje e tillë do të zhvendoste përgjegjësinë kushtetuese për përcaktimin e objektit të hetimit nga pakica parlamentare te shumica, në kundërshtim me nenin 77 të Kushtetutës.

34. Për sa më sipër, Gjykata, në përfundim të diskutimeve, lidhur me kërkimin për zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencave të krijuar nga vendimi nr. 77/2025 i Kuvendit dhe për shfuqizimin e këtij vendimi si të papajtueshëm me Kushtetutën, nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarrje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të Ligjit Organik të Gjykatës. Kjo për faktin se gjashtë gjyqtarët të cilët u shprehën për rrëzimin e kërimit mbështetën dy linja të ndryshme arsyetimi lidhur me mosplotësimin e kriterëve kushtetuese për ngritjen e komisionit hetimor, ndërsa dy gjyqtarë u shprehën për pranimin e kërimit. Për rrjedhojë, në zbatim të nenit 73, pika 4, të Ligjit Organik të Gjykatës, kërkitimi konsiderohet i rrëzuar.

35. Kështu, sipas *njërit qëndrim*¹, kërkesa për ngritjen e komisionit hetimor nuk përmbush kriterin kushtetues të ekzistencës së një “*çështjeje të veçantë*”, pasi objekti i propozuar nuk individualizon me qartësi faktet ose grupin e fakteve që do t’i nënshtroheshin hetimit parlamentar. Në këtë drejtim, të dhënat dhe dokumentet e paraqitura lidhen kryesisht me një hetim të zhvilluar në SHBA ndaj ish-zyrtarit amerikan, si dhe me takimet e tij me disa përfaqësues të shtetit shqiptar. Megjithatë, as në kërkesën drejtuar Kuvendit dhe as gjatë shqyrtimit para Gjykatës nuk janë përcaktuar konkretisht veprimet ose mosveprimet e zyrtarëve shqiptarë që kërkohej të hetoheshin, lidhja e tyre me ushtrimin e funksioneve publike, si dhe mënyra sesi ato preknin interesin publik me rëndësi të veçantë shtetërore. Edhe për faktet që rezultojnë se po shqyrtohen nga organet shqiptare të drejtësisë, kërkuesi nuk ka individualizuar elementet që do të formonin objektin e veçantë të hetimit parlamentar, të dallueshëm nga veprimtaria e këtyre organeve. Në këto kushte, në zbatim të jurisprudencës së Gjykatës (*shih paragrafin 25 të vendimit*), sipas së cilës identifikimi i subjekteve dhe i objektit të veprimtarisë hetimore të komisionit përbën kusht *sine qua non* për të përcaktuar me saktësi çështjen që duhet t’i nënshtrohet hetimit parlamentar, vlerësohet se kërkuesi nuk ka arritur të individualizojë “*çështjen e veçantë*” që kërkon verifikim dhe vlerësim nga Kuvendi. Për rrjedhojë, në mungesë të kriterit kushtetues të “*çështjes së veçantë*”, sipas këtij qëndrimi, kërkimi duhej rrëzuar.

36. Ndërsa sipas *qëndrimit tjetër*², kërkimi e plotëson kriterin kushtetues “*çështje e veçantë*”, pasi kërkuesi ka arritur të vërtetojë se zhvillimi i procesit penal nga autoritetet amerikane, ndonëse në mënyrë periferike, trajton ngjarje që lidhen me funksionarë dhe interesa të shtetit shqiptar. Për këtë arsye, kërkesa e deputetëve në rastin konkret e arrin pragun kushtetues të “*çështjes së veçantë*”. Megjithatë, përmbushja e këtij kushti të domosdoshëm nuk është gjithmonë e mjaftueshme për aktivizimin e urdhërimit të nenit 77, pika 2, të Kushtetutës ose ngritjen e detyrueshme të komisionit hetimor parlamentar. Duke mbajtur parasysh se e drejta e pakicës parlamentare për të kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor duhet të ushtrohet në kuadër të parimit të ndarjes së pushteteve dhe të kufijve të natyrshëm kushtetues të funksionit hetimor parlamentar, ushtrimi i këtij funksioni jetik për demokracinë parlamentare lipset të bazohet në disa të dhëna fillestare objektive, të cilat janë në gjendje të krijojnë një dyshim të arsyeshëm në sytë e një vëzhguesi të jashtëm për praninë e një forme të tillë paligjshmërie ose cenimi të interesave

¹ Votuan sipas këtij qëndrimi Kryetarja Fiona Papajorgji dhe gjyqtarët Sonila Bejtja, Sandër Beci dhe Ilir Toska.

² Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Genti Ibrahimi dhe Marjana Semini.

shtetërore që e bën të nevojshme dhe të arsyeshme këtë formë të kontrollit politik mbi ekzekutivin. Kështu, nga përmbajtja e të dyja kërkesave të depozituara në Kuvend, në datat 13.10.2025 dhe 20.10.2025, kërkuesi ka parashtruar pretendimin se ish-agjenti i FBI-së ka zhvilluar takime me Kryeministrin shqiptar dhe me funksionarë dhe shtetas të tjerë shqiptarë, ku në këmbim të favoreve vetjake financiare ai do të ndërhynte në dëm të opozitës shqiptare. Sipas kërkuesit, ish-agjenti ka pranuar para autoriteteve të drejtësisë amerikane se para se të largohej nga FBI-ja në shtator të vitit 2018, bazuar në kontaktet e tij me qeverinë, planifikonte të hapte një biznes konsulence sigurie. Kërkuesi për të dëshmuar lidhjet e ish-agjentit me Kryeministrin ka vënë në përmbajtje të kërkesës edhe një fotografi të tyre të realizuar në zyrën e këtij të fundit. Në analizë të këtyre të dhënave rezulton se takimet e zyrtarit amerikan me përfaqësues të shtetit shqiptar nuk përbëjnë *per se* indicie dhe fakte të mjaftueshme në aspektin kushtetues për të provuar (pa)ligjshmërinë e veprimeve të zyrtarëve shqiptarë ose ekzistencën e fenomeneve negative të lidhura me integritetin e zyrtarëve shqiptarë në marrëdhënie me zyrtarë të huaj. Në këtë kontekst kërkuesi nuk arriti të evidentojë se cilat janë të dhënat dhe indiciet që e bëjnë të domosdoshme kryerjen e një hetimi parlamentar, ndaj për këtë shkak kërkimi duhej rrëzuar.

37. Kurse, sipas qëndrimit tjetër³, kërkimi plotëson kriteret kushtetuese për ngritjen e komisionit hetimor. *Së pari*, qëllimi i tij ishte ushtrimi i kontrollit politik parlamentar dhe evidentimi i përgjegjësisë politike të zyrtarëve të lartë të pushtetit ekzekutiv për veprimet ose mosveprimet e tyre në ushtrimin e funksioneve publike, pa synuar përcaktimin e përgjegjësisë penale, e cila u përket ekskluzivisht organeve të drejtësisë. *Së dyti*, objekti i hetimit ishte përcaktuar qartë dhe lidhej drejtpërdrejt me funksionet kushtetuese të Kuvendit, pasi synonte të verifikonte ligjshmërinë e veprimeve të zyrtarëve shqiptarë në raport me ish-agjentin e FBI-së dhe të evidentonte problematika që mund të kërkonin ndërhyrje në planin ligjvënës ose në ushtrimin e funksionit mbikëqyrës të Kuvendit. *Së treti*, çështja paraqiste një karakter të veçantë, pasi kërkesa mbështetej në një grup faktesh konkrete që u atribuoheshin zyrtarëve shqiptarë dhe që ngrinin dyshime të arsyeshme për ligjshmërinë e veprimtarisë së tyre. Këto indicie nuk buronin vetëm nga aktet dhe vendimet e autoriteteve gjyqësore të SHBA-së në lidhje me çështjen McGonigal, por edhe nga vendime të gjykatave shqiptare që shqyrtonin mosmarrëveshje të lidhura me procedura prokurimi të zhvilluara pa garë. Në këto rrethana nuk mund të pranohej argumenti se Kuvendi nuk kishte kompetencë për të ushtruar kontroll politik mbi veprimet e zyrtarëve shqiptarë vetëm për

³ Votuan sipas këtij qëndrimi gjyqtarët Marsida Xhaferllari dhe Asim Vokshi.

shkak se procedimi penal në SHBA ishte zhvilluar ndaj një shtetasi amerikan. Ushtrimi i juridiksionit penal nga autoritetet amerikane ndaj ish-agjentit të FBI-së nuk përjashton kompetencën kushtetuese të Kuvendit për të hetuar, në planin politik, sjelljen e zyrtarëve shqiptarë, për aq kohë sa veprimet ose mosveprimet e tyre i nënshtrohen rendit juridik shqiptar dhe mund të kenë cenuar interesin publik, funksionimin e institucioneve shtetërore ose interesat e Republikës së Shqipërisë dhe të qytetarëve të saj. Për këtë arsye, komisioni nuk synonte të mbivendoste kompetencat e organeve të drejtësisë dhe as të ndërhynte në ushtrimin e juridiksionit penal, por vetëm të ushtronte funksionin kushtetues të kontrollit parlamentar mbi veprimtarinë e ekzekutivit. Për rrjedhojë, argumentet e Kuvendit për rrëzimin e projektvendimit nuk ishin të tilla që të justifikonin kufizimin e së drejtës kushtetuese të pakicës parlamentare për të kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor. Në këto kushte, kërkimi duhej të pranohej dhe të shfuqizohej vendimi nr. 77/2025 i Kuvendit.

B.2. Për kërkesën për ngritjen e Komisionit Hetimor për Zgjedhjet e 11 majit 2025

38. Gjykata vëren se në kërkesën e depozituar në Kuvend në datën 13.10.2025 kërkuesi ka parashtruar se, sipas raportit paraprak të OSBE/ODIHR-it, zgjedhjet parlamentare të 11 majit 2025 u zhvilluan në një mjedis tejet të polarizuar, ku garuesit nuk gëzuan mundësi të barabarta dhe partia në pushtet përfitoi nga përdorimi i gjerë i burimeve administrative gjatë fushatës. Sipas kërkuesit, raporti evidentonte gjithashtu akuza për intimidimin e zgjedhësve, veçanërisht të punonjësve të administratës publike, mangësi të legjislacionit zgjedhor për parandalimin e praktikave abuzive, si dhe problematika që lidhen me pluralizmin mediatik dhe mundësinë e zgjedhësve për të bërë një zgjedhje të informuar. Në mbështetje të këtyre konstatimeve, kërkuesi ka pretenduar se zgjedhjet u karakterizuan edhe nga shitblerja e votës, intimidimi i zgjedhësve, përdorimi i administratës shtetërore për qëllime elektorale, sistemi i patronazhimit, manipulimi i votës së diasporës dhe parregullsi të tjera të rënda, të cilat, sipas tij, u toleruan ose u mbështetën nga institucione shtetërore, duke cenuar standardet kushtetuese dhe ndërkombëtare për zgjedhje të lira dhe të ndershme.

39. Nisur nga këto rrethana, kërkuesi ka kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor parlamentar, me qëllim verifikimin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe vendor, si dhe të përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025. Sipas tij, komisioni do të evidentonte përgjegjësitë institucionale dhe

do të vlerësonte nevojën për marrjen e masave, përfshirë ndryshimet ligjore, me synim parandalimin e përsëritjes së fenomeneve të ngjashme dhe forcimin e integritetit të proceseve zgjedhore në të ardhmen.

40. Në mbështetje të kërkesës, kërkuesi ka argumentuar se objekti dhe qëllimi i komisionit janë në përputhje me Kushtetutën, pasi ai nuk synon të ushtrojë kompetenca që u përkasin organeve të tjera kushtetuese, por të realizojë funksionin e kontrollit parlamentar mbi veprimtarinë e autoriteteve publike, të evidentojë përgjegjësi me karakter institucional dhe të vlerësojë nevojën për përmirësimin e kuadrit ligjor. Sipas tij, hetimi parlamentar do të shërbente edhe për mbrojtjen e demokracisë përfaqësuese, pluralizmit politik dhe shtetit të së drejtës, si dhe për garantimin e përdorimit të ligjshëm të burimeve publike dhe të standardeve demokratike, të domosdoshme edhe në kuadër të procesit të integritetit evropian të vendit.

41. Nga përmbajtja e debateve parlamentare të zhvilluara në seancën plenare rezulton se për kërkesën për ngritjen e komisionit hetimor lidhur me zgjedhjet parlamentare të 11 majit 2025, shumica parlamentare vlerësoi se objekti i propozuar nuk përmbushte kriteret kushtetuese për ushtrimin e hetimit parlamentar. Sipas saj, objekti ishte formuluar në mënyrë të përgjithshme, pa identifikuar akte administrative individuale, vendime ose procedura konkrete që të përmbanin indicie dhe të dhëna të mjaftueshme për të justifikuar zhvillimin e hetimit. Gjithashtu, u vlerësua se ai mbivendosej me objektin e veprimtarisë së Komisionit të Posaçëm për Reformën Zgjedhore, të ngritur më 27.10.2025, ndërsa problematikat e evidentuara në procesin zgjedhor mund të trajtoheshin nëpërmjet mekanizmave ligjorë dhe gjyqësorë të parashikuar nga legjislacioni në fuqi, si dhe në kuadër të zbatimit të rekomandimeve të OSBE/ODIHR-it, pa qenë e nevojshme ngritja e një komisioni hetimor parlamentar.

42. Kuvendi në gjykimin kushtetues ka prapësuar se mosmiratimi i projektvendimit për ngritjen e komisionit hetimor lidhur me zgjedhjet parlamentare të 11 majit 2025 nuk ka cenuar të drejtën kushtetuese të një të katërtës së deputetëve, pasi kërkuesi ka ushtruar plotësisht të drejtën e tij për të paraqitur kërkesën dhe për ta mbrojtur atë në seancë plenare. Sipas Kuvendit, kërkesa nuk përmbushte kriteret kushtetuese të parashikuara nga neni 77 i Kushtetutës, pasi objekti i hetimit nuk ishte përcaktuar qartë dhe nuk mbështetej në indicie konkrete që të justifikonin ushtrimin e funksionit hetimor parlamentar. Në këtë drejtim ai ka argumentuar se raportet e vëzhguesve ndërkombëtarë përmbajnë vlerësime dhe rekomandime me karakter të përgjithshëm, pa identifikuar akte administrative individuale ose procedura konkrete që mund të përbëjnë objekt

të një hetimi parlamentar. Po kështu, Kuvendi ka theksuar se shumica parlamentare nuk kishte detyrimin të riformulonte objektin e kërkesës, pasi një ndërhyrje e tillë do të zhvendoste përgjegjësinë kushtetuese për përcaktimin e objektit të hetimit nga pakica parlamentare te shumica, në kundërshtim me natyrën e së drejtës së garantuar nga neni 77 i Kushtetutës.

43. Në vlerësim të pretendimeve të palëve, Gjykata çmon se çështja që shtrohet për zgjidhje në këtë gjykim ka të bëjë me verifikimin nëse objekti dhe qëllimi i komisionit hetimor të propozuar janë në përputhje me kriteret dhe standardet kushtetuese që rregullojnë ushtrimin e funksionit hetimor parlamentar. Në këtë kuadër, Gjykata do të analizojë nëse objekti i hetimit është përcaktuar me qartësi, lidhet me funksionet kushtetuese të Kuvendit, si dhe nëse qëllimi i tij respekton kufijtë kushtetues të këtij instrumenti të kontrollit parlamentar.

44. Duke u bazuar në standardet kushtetuese të zhvilluara për komisionet hetimore (*shih paragrafët 21-23 të vendimit*), Gjykata thekson se komisionet parlamentare hetimore përbëjnë një nga instrumentet më të rëndësishme nëpërmjet të cilave Kuvendi ushtron funksionin e tij kushtetues të kontrollit politik mbi veprimtarinë e pushtetit ekzekutiv dhe të autoriteteve publike. Nëpërmjet këtij instrumenti, Kuvendi verifikon mënyrën e ushtrimit të funksioneve publike, evidenton problematika me interes publik, vlerëson përgjegjësitë me karakter politik dhe institucional, si edhe krijon bazën e nevojshme për ushtrimin e funksionit ligjvënës, përmes përmirësimit të kuadrit normativ. Në këtë kuptim, komisionet hetimore nuk përbëjnë një mekanizëm për përcaktimin e përgjegjësisë juridike individuale, por një mjet kushtetues të kontrollit politik, që i mundëson Kuvendit të ushtrojë në mënyrë efektive rolin e tij mbikëqyrës dhe përfaqësues në një shtet demokratik.

45. Në të njëjtën linjë, edhe Komisioni i Venecias ka theksuar se komisionet parlamentare hetimore përbëjnë një nga instrumentet kryesore të funksionit kushtetues të kontrollit parlamentar, nëpërmjet të cilit parlamenti mbikëqyr veprimtarinë e pushtetit ekzekutiv, me synim garantimin e përgjegjshmërisë politike, rritjen e transparencës dhe përmirësimin e administratës publike. Sipas tij, ato shërbejnë njëkohësisht si një mjet i rëndësishëm për ushtrimin e funksionit ligjvënës, duke mundësuar mbledhjen e informacionit të nevojshëm për vlerësimin e legjislacionit në fuqi dhe ndërmarrjen e nismave të reja ligjore. Për këtë arsye, objekti i hetimit parlamentar mund të shtrihet edhe mbi çështje me interes të gjerë publik, për sa kohë që ato lidhen me ushtrimin e funksioneve kushtetuese të parlamentit. Duke pasur parasysh ndikimin e tyre të rëndësishëm politik dhe institucional, Komisioni i Venecias thekson se komisionet hetimore duhet të ushtrojnë

veprimtarinë e tyre në respektim të kufijve dhe garancive kushtetuese (*shih Përmbledhjen e Opinioneve dhe Raporteve të Komisionit të Venecias për Autonominë Parlamentare, CDL-PI(2025)014, datë 18.12.2025*).

46. Gjykata vëren se rëndësia e ushtrimit efektiv të funksionit të kontrollit parlamentar është theksuar edhe në kuadër të procesit të integritetit evropian të Shqipërisë. Në këtë drejtim, Bashkimi Evropian ka vlerësuar se ndonëse roli i Kuvendit është konsoliduar gradualisht, ushtrimi i kontrollit ndaj ekzekutivit mbetet i kufizuar, duke inkurajuar forcimin e mëtejshëm të transparencës, llogaridhënies, integritetit dhe efektivitetit të veprimtarisë parlamentare. Po kështu, ai ka theksuar se një parlament funksional duhet të jetë në gjendje të ushtrojë kontroll efektiv mbi ekzekutivin dhe të përmbushë funksionin e tij ligjvënës, duke e konsideruar garantimin e këtyre funksioneve si një shtyllë themelore të procesit të anëtarësimit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian (*shih Dokumentin AD 13/26 të Konferencës për Anëtarësim në Bashkimin Evropian - Shqipëria - datë 22.05.2026*).

47. Në dritën e standardeve të mësipërme, Gjykata vlerëson se objekti dhe qëllimi i komisionit hetimor të propozuar për zgjedhjet parlamentare të 11 majit 2025 përputhen me kriteret kushtetuese të zhvilluara në jurisprudencën e saj. Objekti i hetimit lidhet me verifikimin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe vendor, si dhe të përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale, ndërsa qëllimi i tij është evidentimi i përgjegjësiwe institucionale dhe vlerësimi i nevojës për ndërhyrje ligjore, me synim garantimin e integritetit, ligjshmërisë dhe barazisë në proceset zgjedhore të ardhshme. Për nga natyra e tij, ky hetim nuk synon të përcaktojë përgjegjësi penale individuale, të ndërhyjë në kompetencat e organeve të drejtësisë ose të organeve të administrimit dhe gjykimit të mosmarrëveshjeve zgjedhore, por të ushtrojë funksionin kushtetues të kontrollit parlamentar mbi veprimtarinë e autoriteteve publike dhe të krijojë bazën e nevojshme për ushtrimin e funksionit ligjvënës.

48. Gjithashtu, Gjykata vlerëson se çështja që synohet t'i nënshtrohet hetimit parlamentar përbën një “*çështje të veçantë*”, në kuptim të nenit 77, pika 2, të Kushtetutës. Integriteti i procesit zgjedhor, respektimi i parimeve të zgjedhjeve të lira e të ndershme dhe përdorimi i burimeve publike gjatë zgjedhjeve janë çështje që lidhen drejtpërdrejt me funksionimin e rendit demokratik dhe paraqesin një interes të veçantë publik. Në këtë kuadër, verifikimi i mënyrës së zbatimit të legjislacionit zgjedhor, evidentimi i problematikave të konstatuara në raportin e vëzhgimit të OSBE/ODIHR-it, përfshirë përdorimin e fondeve dhe burimeve publike, si dhe vlerësimi i nevojës

për përmirësimin e kuadrit ligjor përfshihen brenda funksionit kushtetues të kontrollit parlamentar dhe përmbushin kriterin kushtetues të “*çështjes së veçantë*”.

49. Pasi konstatoi se objekti dhe qëllimi i komisionit hetimor përputhen me kriteret kushtetuese, Gjykata do të shqyrtojë argumentet mbi të cilat Kuvendi ka mbështetur mosmiratimin e projektvendimit. Në këtë kuadër, ajo do të vlerësojë nëse këto argumente janë të natyrës kushtetuese dhe nëse ato justifikojnë kufizimin e së drejtës së pakicës parlamentare për të kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor.

50. Gjykata nuk e gjen të bazuar argumentin e Kuvendit se objekti i komisionit hetimor ishte formuluar në mënyrë të përgjithshme, pa identifikuar akte administrative individuale, vendime ose procedura konkrete që të përmbanin indicie të mjaftueshme për të justifikuar zhvillimin e hetimit parlamentar. Kërkesa kushtetuese për përcaktimin e qartë të objektit të hetimit nuk mund të interpretohet në kuptimin se pakica parlamentare duhet të paraqesë prova të plota ose të vërtetojë paraprakisht faktet që synon të hetojë komisioni. Një interpretim i tillë do të ishte në kundërshtim me natyrën e këtij instrumenti kushtetues, pasi mbledhja, verifikimi dhe vlerësimi i provave përbëjnë vetë thelbin e veprimtarisë së komisionit hetimor. Për rrjedhojë, për ngritjen e tij mjafton që objekti të jetë i përcaktuar qartë dhe të mbështetet në indicie të arsyeshme që justifikojnë ushtrimin e kontrollit parlamentar. Të kërkohej që faktet të provoheshin plotësisht që në fazën e paraqitjes së kërkesës do të vendoste mbi pakicën parlamentare një barrë joproporcionale, duke e bërë praktikisht të pamundur ngritjen e një komisioni hetimor dhe duke cenuar garancinë kushtetuese të parashikuar në nenin 77 të Kushtetutës.

51. Po kështu, Gjykata nuk e gjen të bazuar argumentin e Kuvendit se ngritja e komisionit hetimor do ta shndërronte Kuvendin në një “superorgan” për rishqyrtimin e pretendimeve të trajtuara nga Komisioni Qendror i Zgjedhjeve ose Kolegji Zgjedhor. Objekti i komisionit nuk synon të ushtrojë funksione gjyqësore, të verifikojë ligjshmërinë e vendimeve të këtyre organeve ose të zëvendësojë kompetencat e tyre kushtetuese dhe ligjore. Përkundrazi, ai synon të ushtrojë kontrollin politik parlamentar mbi veprimtarinë e autoriteteve publike në lidhje me procesin zgjedhor, të evidentojë problematika me interes publik dhe të vlerësojë nëse ekziston nevoja për ndërhyrje ligjore ose masa të tjera institucionale. Për këtë arsye, fakti që disa aspekte të procesit zgjedhor mund të kenë qenë objekt shqyrtimi nga organet e administrimit ose gjykimin zgjedhor nuk përjashton ushtrimin e funksionit kushtetues të kontrollit parlamentar, për sa kohë që

komisioni nuk ndërhyt në kompetencat e tyre dhe nuk synon të rishqyrtojë ose të zëvendësojë vendimmarrjen e tyre.

52. Në të njëjtën linjë, Gjykata nuk e gjen të bazuar as argumentin e Kuvendit se ngritja e komisionit hetimor do të krijonte mbivendosje me Komisionin e Posaçëm për Reformën Zgjedhore. Edhe pse të dyja komisionet lidhen me procesin zgjedhor, ato kanë objekte, funksione dhe rezultate të ndryshme. Komisioni hetimor synon të ushtrojë kontrollin politik parlamentar mbi veprimtarinë e autoriteteve publike në lidhje me zgjedhjet parlamentare të 11 majit 2025, duke evidentuar problematikat dhe përgjegjësitë institucionale, ndërsa Komisioni i Posaçëm për Reformën Zgjedhore ka si mision hartimin e propozimeve për përmirësimin e kuadrit ligjor zgjedhor. Për rrjedhojë, veprimtaria e tyre nuk është konkurruese, por plotësuese, pasi rezultatet e hetimit parlamentar mund të përbëjnë një burim të rëndësishëm informacioni për punën e komisionit të reformës. Në këtë drejtim, Gjykata mban parasysh edhe faktin se, ashtu siç parashtroi kërkuuesi, një praktikë e ngjashme parlamentare ka ekzistuar edhe në vitin 2021, kur veprimtaria e një komisioni hetimor është zhvilluar paralelisht me atë të Komisionit të Posaçëm për Reformën Zgjedhore, pa u konsideruar se krijohej mbivendosje e papajtueshme ndërmjet tyre. Në përmbledhje të këtij argumenti, Gjykata thekson se vetë fakti që Kuvendi ka vendosur të ngrejë një komision për reformën zgjedhore nuk mund të përbëjë shkak kushtetues për t'i mohuar pakicës parlamentare të drejtën për të kërkuar ngritjen e një komisioni hetimor, për sa kohë që ky i fundit përmbush kriteret e parashikuara nga neni 77 i Kushtetutës. Pranimi i këtij interpretimi do ta linte në vullnetin e shumicës parlamentare mundësinë për të neutralizuar ushtrimin e së drejtës kushtetuese të pakicës vetëm nëpërmjet ngritjes së një komisioni tjetër me objekt të ngjashëm. Një rezultat i tillë do të binte ndesh me qëllimin e nenit 77 të Kushtetutës.

53. Për sa më lart, Gjykata vlerëson se kërkimi për zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencës së krijuar nga vendimi nr. 78/2025 i Kuvendit dhe shfuqizimi i këtij vendimi, si i papajtueshëm me Kushtetutën, është i bazuar dhe duhet të pranohet, pasi pakicës parlamentare i është kufizuar e drejta për të kërkuar ngritjen e këtij komisioni, në kushtet kur ajo ka përcaktuar qartësisht objektin dhe çështja plotëson kriterin kushtetues të “*çështjes së veçantë*”.

54. Në përfundim, Gjykata çmon se kërkimet e kërkuarit janë pjesërisht të bazuara, sipas arsytimit të mësipërm, ndaj kërkesa pranohet pjesërisht.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 77 dhe 131, pika 1, shkronja “ç”, të Kushtetutës, si dhe të neneve 54, 55 dhe 56 të ligjit nr. 8577, datë 10.02.2000 “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, me shumicë votash,

V E N D O S I:

1. Pranimin e pjesshëm të kërkesës.
2. Zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencës ndërmjet një të katërtës së deputetëve dhe Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, duke përcaktuar detyrimin e Kuvendit për ngritjen e komisionit hetimor “Për kontrollin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe për të verifikuar përdorimin e burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025”.
3. Shfuqizimin e vendimit nr. 78/2025 të Kuvendit të Republikës së Shqipërisë “Për mosmiratimin e projektvendimit “Për ngritjen e komisionit hetimor për kontrollin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe për të verifikuar përdorimin e burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025””, si të papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.
4. Rrëzimin e kërtimeve të tjera.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 01.06.2026

Shpallur më 17.07. 2026

MENDIM PARALEL

1. Në gjykimin kushtetues të vënë në lëvizje nga një grup deputetësh të Kuvendit të Shqipërisë (jo më pak se një e katërta e deputetëve), me objekt zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencës ndërmjet një të katërtës së deputetëve dhe Kuvendit të Shqipërisë, si dhe deklarimin si të papajtueshme me Kushtetutën të dy vendimeve nr. 77/2025 dhe nr. 78/2025 për mosmiratimin e projektvendimeve për ngritjen e dy komisioneve hetimore, edhe pse pajtohemi me shumicën për pranimin e kërimit për sa i takon Komisionit Hetimor për Zgjedhjet e 11 majit 2025, ndajmë qëndrim të ndryshëm nga shumica lidhur me bazën kushtetuese për zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencës së krijuar nga vendimi nr. 78/2025 i Kuvendit dhe shfuqizimin e këtij vendimi. Në vlerësimin tonë, pjesa e objektit që lidhej me kontrollin e ligjshmërisë së disa institucioneve paraqiste një shkallë përgjithësimi që kërkonte qartësim. Megjithatë, kjo mangësi ishte e korrigjueshme përmes bashkëpunimit luajal kushtetues dhe nuk mund të shërbente, pa u ndjekur më parë kjo rrugë, si shkak për refuzimin e ngritjes së komisionit hetimor.

2. Nga shqyrtimi kushtetues i çështjes rezultoi se kërkuuesi ka depozituar në Kuvend dy kërkesa për ngritjen e dy komisioneve hetimore, njëra prej të cilave lidhej me kontrollin e ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe verifikimin e përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025. Objekti i këtij komisioni do të ishte: (i) verifikimi i ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor, si dhe i përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale në zgjedhjet e 11 majit 2025; (ii) vlerësimi i nevojës për marrjen e masave, përfshirë ndërhyrjet ligjore për garantimin e parimeve të ligjshmërisë, integritetit, barazisë, lirisë dhe ndershmërisë në proceset zgjedhore të ardhshme.

3. Në vijim të diskutimeve mes palëve për objektin dhe përmbajtjen e kërkesës, u ra dakord që të rregullohej gjuha e përdorur. Për këtë qëllim propozuesi (grupi parlamentar i opozitës) ka riparaqitur kërkesën, duke parashtruar se kishin përmirësuar formulimin dhe gjuhën e kërkesës, ndërsa objekti i komisionit nuk kishte ndryshuar. Konkretisht, në kërkesën për ngritjen e komisionit, shprehjet *“këto zgjedhje konfirmuan edhe një herë shqetësimin e ngritur në vazhdimësi nga opozita”*, *“përdorimit të paligjshëm”*, *“procesi zgjedhor u provua të ishte”*, *“del qartë se”*, *“përballë shkeljeve masive të legjislacionit”* (shih kërkesën e datës 13.10.2025, faqet 1, 2 dhe 3) u zëvendësuan me shprehjet *“në këto zgjedhje krijohen indicie/fakte dhe grupfakte që ngrenë edhe*

një herë shqetësimet e konstatuara në vazhdimësi nga opozita”, “përdorimit të mundshëm të paligjshëm”, “procesi zgjedhor ka indicie/fakte/grup fakte se ishte”, “është një indicie e qartë se”, “përballë indicieve/fakteve/grup fakteve që krijojnë dyshimin e arsyeshëm për shkelje masive të legjislacionit” (shih kërkesën e datës 20.10.2025, faqet 1, 2 dhe 3). Gjithashtu, nga kërkesa e parë është hequr nga përmbajtja shprehja “Pati shumë raportime për blerje të votave me fletë votimi të Diasporës në Itali dhe Greqi që shiteshin për shuma nga 100 deri në 500 euro” (shih kërkesën e datës 13.10.2025, faqe 6).

4. Kuvendi, në seancë plenare, ka vendosur mosmiratimin e ngritjes së këtij komisioni për disa shkaqe, të lidhura edhe me formulimin e objektit dhe përmbajtjes së aktit (*shih paragrafët 3, 4, 5 dhe 7 të vendimit*). Për këtë arsye, kërkuesi iu drejtua me kërkesë Gjykatës për zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencave.

5. Nga shqyrtimi i përmbajtjes së kërkesave të depozituara në Kuvend lidhur me ngritjen e Komisionit Hetimor për Zgjedhjet e 11 majit 2025 (datë 13.10.2025 dhe datë 20.10.2025) vërehet se dy janë çështjet kryesore të përcaktuara në objekt: së pari, kontrolli i ligjshmërisë së veprimtarisë të organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor dhe së dyti, verifikimi i përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale. Lidhur me këto dy çështje kërkuesi ka identifikuar mbi bazën e raportit të OSBE-ODIHR-it indicie që, sipas tij, ishin të qarta dhe dëshmonin se zgjedhjet ishin kompromentuar rëndë dhe problematika serioze vëreheshin në drejtim të: (i) shiblerjes së votës; (ii) intimidimit të zgjedhëseve; (iii) shtetit elektorale; (iv) sistemit kriminal të patronazhimit; (v) manipulimit të votës së diasporës; (vi) finalizimit të farsës elektorale në ditën e votimit (*shih kërkesën e datës 20.10.2025, faqe 3*).

6. Në vijim, kërkuesi ka parashtruar se institucionet kryesore, si KQZ-ja, Policia e Shtetit, Prokuroria e Posaçme dhe prokuroritë e juridiksionit të zakonshëm përfshirë edhe gjykatat, kanë vepruar në bashkëpunim për të mbrojtur dhe mbështetur në mënyrë të pajustificuar partinë në pushtet (*shih po aty, faqe 4*). Gjithashtu, sipas kërkuetit, qeveria u angazhua në një abuzim të pushtetit dhe burimeve shtetërore për të manipuluar procesin zgjedhor dhe konkretisht: keqpërdorimi i enteve publike (organizimi i 4500 eventeve publike dhe Giro D'Italia), kapja e institucioneve shtetërore (nëpunësve civilë iu caktuan detyra partiake); riaktivizimi i sistemit të patronazhimit (mijëra nëpunës civilë, oficerë policie, personel ushtarak, prokurorë dhe gjyqtarë, u ngarkuan secili me detyrën e sigurimit të një minimumi prej 20 votash; patronazhistëve iu dha akses në e-Albania); blerja e drejtpërdrejtë e votave (shpërndarja e pagesave për pensionistët);

manipulimi përmes subveconeve për fermerët (shpërndarja e 300 milionë euro grante dhe garanci sovraane për fermerët), anulimi masiv i gjobave; miratimi i 138 licencave për kultivimin e kanabisit; prokurime të paligjshme me shpenzime mbi 500 milionë euro; abuzimi me lejet e legalizimit dhe të ndërtimit (lëshimi i 15 mijë legalizimeve dhe certifikatave të pronësisë); punësime të paligjshme (afërsisht 10 mijë individë u punësuan në administratën vendore dhe qendrore) etj. (*shih po aty faqet 4-5*).

7. Nga analiza e përmbajtjes së kërkesave evidentohet se argumentet e kërkuarit për sa i takon pjesës së parë të objektit të kërkesës - kontrolli i ligjshmërisë së veprimtarisë së organeve të pushtetit qendror dhe pushtetit vendor - paraqesin një shkallë përgjithësimi që kërkonte qartësim të mëtijshëm. Edhe pse kërkuari ka përmendur institucione të tilla si KQZ-ja, Policia e Shtetit, Prokuroria e Posaçme, prokuroritë e juridiksionit të zakonshëm dhe gjykatat, ai nuk ka konkretizuar në mënyrë të mjaftueshme aktet, vendimet, procedurat ose veprimet e secilit prej këtyre institucioneve që do t'i nënshtroheshin hetimit parlamentar. Përmendja e tyre mbetet e gjerë dhe nuk mundëson përcaktimin e kufijve të saktë të veprimtarisë hetimore, ndërkohë që identifikimi i subjekteve dhe i objektit të hetimit janë kusht i nevojshëm për përcaktimin e çështjes që do t'i nënshtrohet kontrollit parlamentar. Megjithatë, kjo mangësi nuk e bën të papërcaktueshëm objektin e komisionit në tërësi. Çështja që kërkohej të hetohej, periudha zgjedhore dhe fusha e veprimtarisë publike ishin të identifikueshme, ndaj formulimi i pjesës së parë kërkonte qartësim dhe ngushtim përmes bashkëpunimit ndërmjet shumicës dhe pakicës parlamentare, dhe jo refuzimin e të gjithë kërkesës. Në ndryshim nga pjesa e parë, pjesa tjetër që lidhet me verifikimin e përdorimit të burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale përmbante të dhëna më specifike dhe më lehtësisht të individualizueshme, si ato që lidheshin me organizimin e veprimtarive publike, dhënien e licencave ose të lejeve të pretenduara si të paligjshme, punësimet në administratë dhe përdorimin e fondeve publike. Këto të dhëna përbënin indicie të mjaftueshme për të justifikuar kryerjen e veprimeve hetimore me qëllim verifikimin nëse dyshimet e ngritura nga kërkuari ishin ose jo të bazuara.

8. Nga ana tjetër, kërkuari ka pretenduar se Kuvendi nuk mund ta refuzojë ngritjen e komisionit vetëm me votën e shumicës, pa ofruar një formulim alternativ të objektit dhe për arsye të pabazuara (*shih paragrafin 11.1. të vendimit*). Përkundër këtij pretendimi, Kuvendi ka prapësuar se mosmiratimi i projektvendimeve nuk ka penguar ushtrimin e kompetencës së pakicës parlamentare, pasi kërkuari kanë ushtruar plotësisht të drejtën e tyre për të paraqitur kërkesat dhe

për t'i mbrojtur ato në seancë plenare, pa iu mohuar e drejta e shqyrtimit ose e debatit parlamentar (shih paragrafin 12.1. të vendimit).

9. Në analizë të fakteve dhe rrethanave që lidhen me procedurën parlamentare për shqyrtimin dhe (mos)miratimin e ngritjes së këtij komisioni, vërehet se ndërmjet shumicës dhe pakicës parlamentare nuk është arritur një formulim alternativ konsensual i objektit të komisionit. Çështja e bashkëpunimit, me qëllim ofrimin e formulimeve alternative në rastin e kërkesave për ngritjen e komisioneve hetimore, ka qenë e trajtuar gjerësisht nga Gjykata në çështjen për kontrollin e kushtetutshmërisë së ndryshimeve në ligjin nr. 8891, datë 02.05.2002 “Për organizimin dhe funksionimin e komisioneve hetimore të Kuvendit”, i ndryshuar (*Ligji për Komisionet Hetimore*). Në këtë rast Gjykata ka evidentuar se në ligj mungon rregulli i bashkëpunimit kushtetues luajal midis shumicës dhe pakicës parlamentare, sipas të cilit kur shumica konstaton se objekti i hetimit rrezikon standardet dhe parimet kushtetuese, atëherë ajo ka detyrimin të propozojë formulime alternative, duke i dhënë pakicës mundësinë për të riformuluar objektin e hetimit (shih vendimin nr. 54, datë 09.07.2024 të Gjykatës Kushtetuese).

10. Ky standard kushtetues u kodifikua më pas nga ligjvënësi me ligjin nr. 14/2026, datë 28.01.2026, përmes shtimit të pikës 1/1 në nenin 5 të Ligjit për Komisionet Hetimore, sipas së cilës: “Në çdo rast palët janë të detyruara të bashkëpunojnë për arritjen e një formulimi konsensual lidhur me objektin e hetimit.”. Megjithëse kjo dispozitë nuk ishte në fuqi në kohën e shqyrtimit parlamentar të kërkesës, ajo konfirmon në nivel ligjor standardin e bashkëpunimit luajal kushtetues të zhvilluar më parë në jurisprudencën e Gjykatës.

11. Pavarësisht këtij standardi kushtetues, në rastin në shqyrtim, shumica parlamentare, pasi vlerësoi se një pjesë e objektit ishte formuluar në mënyrë të përgjithshme, nuk propozoi një formulim alternativ dhe nuk i krijoi pakicës një mundësi reale për qartësimin e tij. Në këtë kuptim, shqetësimi i shumicës për shkallën e përgjithësimin të pjesës së parë të objektit nuk ishte *per se* i parëndësishëm, por ai nuk mund të justifikonte refuzimin e të gjithë kërkesës pa u respektuar më parë detyrimi për bashkëpunim luajal kushtetues. Po kështu, argumentet se objekti mbivendosej me veprimtarinë e Komisionit të Posaçëm për Reformën Zgjedhore dhe se problematikat mund të trajtoheshin përmes mekanizmave ligjorë ose gjyqësorë nuk përbënin pengesa kushtetuese që të justifikonin mosngritjen e komisionit. Në kushtet kur kërkuesi kishte rishikuar më parë gjuhën e kërkesës pas diskutimeve në Konferencën e Kryetarëve, shumicës i takonte të vijonte procesin e bashkëpunimit, duke identifikuar konkretisht paqartësitë dhe duke propozuar formulime që ruanin

thelbin e objektit të kërkuar nga pakica. Mungesa e këtij bashkëpunimi e bëri joefektive garancinë kushtetuese të nenit 77, pika 2, të Kushtetutës.

12. Në përfundim, ndonëse nuk ndajmë vlerësimin e shumicës se çdo pjesë e objektit ishte që në fillim plotësisht e konkretizuar, pajtohem me përfundimin se vendimi nr. 78/2025 ka cenuar të drejtën kushtetuese të pakicës parlamentare. Pjesa e objektit që lidhej me përdorimin e burimeve të administratës shtetërore për qëllime elektorale ishte e konkretizuar dhe mbështetej në indicie të mjaftueshme, ndërsa paqartësitë e pjesës tjetër ishin të korrigjueshme përmes bashkëpunimit luajal kushtetues. Refuzimi i të gjithë kërkesës, pa u propozuar një formulim alternativ, nuk përbënte një kufizim të justifikuar të së drejtës së garantuar nga neni 77, pika 2, i Kushtetutës. Për rrjedhojë, kërkitimi për zgjidhjen e mosmarrëveshjes së kompetencës së krijuar nga vendimi nr. 78/2025 dhe për shfuqizimin e këtij vendimi në tërësi, si të papajtueshëm me Kushtetutën, ishte i bazuar.

Kryetare: Fiona Papajorgji

Anëtarë: Sandër Beci, Ilir Toska